Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

A JEWISH CANADIAN DAILY
CIRCULATED ALL OVER CANADA AND ABROAD.

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

2 סענט

VOLUME IV. No. 11756 | Toronto Sunday April 1 1917 | ט׳ ניסן תרע״ז | זונטאג דער 1־טער אפריל 1917 | PRICE : TWO CENTS

טאראנטאָר אידען פייערען רוסלאנדס באפרייאונג

אלע אידען פון טאראנטא וועלען היינט אבענד קומען אין מאסעי האל זיך פרעהען מיט רוסלאנדס באפרייאונג

מאיאר טשוירטש, ה. ה. דיואַרד, פּ. בערקאוויטש וועלען רידען

די אידען האבען זייער פרייהייט אויסגעקעמפט

ה. ה. דיואַרד אין זיין רעזאָלוציע און פאַרלאַמענט ווייזט אָן אויף דעם וואָס די אידען אין רוסלאַנד האָבען אויפגעהאַלטן אינטער׳ן אַלטען רעזשים.

פאַלעסטינא פאַר אידען.

די רעזאָלוציע וועלכע איז פאַרגעשלאָגען געוואָרען פון ה. ה. דיואַרד ק. ק. מ. פ. פ. אין דער היינער לעדזשיסלייטשור צו באַגריסען די רעוואָלוציאָנערע רעגיערונג, איז נעכטען פאַרגעקומען צו פאַרהאַנדלען, און דער פאַטער פון דער רעזאָלוציע מר. דיואַרד האָט געהאַלטען אַ גלענצענדע רעדע ווייזענדיג די באַציִהונגען פון דער געוועזענער רוסישער „סאַמאָדערזשאַוויע״ צו די אידען און די באַציִהונגען פון דער נייער רעוואָלוציאָנערער רעגיערונג צו די אידען.

אנפאַנגענדיג זיין רעדע האָט ער געזאָגט:

עס איז פאַסענד אַז די לעדזשיסלייטשור פון דער הויבט פּראָוויניץ אין קענערע וועלכע האָט איהרע סעסיעס אין דער צייט ווען רוסלאַנד איז פאַר געקומען די איבערקעהרעניש זאָל באַגריסען די נייע רוסישע רעגיערונג.

קיין גרעסער זיעג אין דער יעצטיגער מלחמה איז נאָך ניט געווען ווי דער זיעג וועלכען דאָס רוסישע־פאָלק האָט געהאַט איבער אויטאָקראַטיע און דעספּאָטיזם

קיינמאָל און דער וועלט היסטאָריע האָט נאָך ניט פאַסירט אַז אַ פאָלק איבערקעהרעניש זאָל פאַרלירען אַזוי שנעל און אַזוי גלוטלאָז.

אונטער דער ענגלישער הערשאַפט האָבען מיר נעהאַט די ערפאַהרונג צו לערנען אַז דאָס גלוק און עגוויילונג פון אַ נאַציאָן היינגט אָב אין דער רעגיערונג פון פאָלק און דאָס רוסישע פאָלק וועט יעצט אַליין באַשטימען וועלכע פאָרמע פון אַ פאָלקס רעגיערונג זי זאָל אָנגעהמען אַ באַגרעניצטע מאָנאַרכיע אָדער אַ רעפּובליק.

איין זאַך איז אָבער זיכער היינט צו טאָג אַז די אויטאָקראַטישע מאַכט און דער פּריוויליגירטער אינגלוס איז פון רוסלאַנד אויף אייביג פאַרשוואונדען.

רוסלאַנדס טאָג פון פאַרשקלאַפונג איז פאַריבער, די זאַך פאַר פרייהייט האָט געזיעגט.

רוסלאַנד האָט פון זיך אַרונטערגעוואָרפען די קייטען פון שקלאַפעריי און האָט פאַרנומען אַ פּלאַץ אַרום אונזער מיטער לאַנד און אונזערע דאַמיניאָנס אַלס איינע פון די פרייע נאַציאָנען פון דער וועלט. שטאַרקער און פיעל מעהר דעמאָקראַטיש.

ווען דער ענגלישער פּרעמיער האָט אין דער האוז אויף קאָמאָנס גערעדט וועגען אַן עהרליכער רעזאָלוציאָן וועלכע ער האָט פאַרגעשלאָגען לעצטע וואָך האָט ער געזאָגט:

״עס איז אַ מונדאַמענטאַלער אמת אַז די יעצטיגע מלחמה איז אַ גרונד פאַר אַ קאַמפּף פאַר אַ פאָלערער רעגיערונג און פאַר פרייהייט״.

דאָס איז געווען אַ ריכטיגע כאַראַקטעריזירונג.

עס איז אַן אויסצייכענטער געדאַנק אַז די פּרינציפּען פאַר וועלכע מיר שטעהן אויף די שלאַכט־פעלדער און יאָ׳ן פון דער וועלט נעגען דער דייטשער אויטאָקראַטיע און מיליטאַריזם האָט אויך געבראַכט די פרייהייט פאַר 170 מיליאָן מענשען נאָך פריהער איידער מיר האָבען דערגרייכט דעם צוועק פון דער מלחמה.

די עטאַבלירונג פון אַ דומאַ נאָך דער רוסיש־יאַפּאַנעזישער קריעג איז פון דער גאַנצער וועלט באַגריסט געוואָרען, עס איז דאָן געווען אַ צייכען אַז בעסערע טעג קומען פאַר רוסלאַנד, אָבער די רעאַקציאָן אין רוסלאַנד האָט מנצח געווען דעם פרייהייטס געדאַנק. דאָך זענען יענער צייט איז מיט יעדען טאָג שטאַרקער געוואָרען דעם פאָלקס איינפלוס פאַר אַ פרייהער רעגיערונג.

דערמיט וואָס אין אנפאַנג פון דער יעצטיגער מלחמה האָט די רוסישע זעלבסטהערשענדע רעגיערונג פּראָקלאַמירט פאַר פּוילען און האָט אָבגעשאַפט דעם פאַרקויף פון „וואַדקאַ״ האָט זי געמיינט אַז זי וועט אונטערדריקען דעם פאָלקס צאָרן.

אָבער די דעמאָקראַטישע פאַראייניגטע כוחות אין דער דומאַ און אין די מסטוואס איבער׳ן גאַנצען לאַנד האָבען דורכגעפיהרט דאָס וואָס פאַר דער מ[illegible] איז בלויז אַ חלום געווען.

די עקזעקיוטיווע פון דער דומאַ וועלכע איז אנערקענט געוואָרען פון די עלליִים אַלס די צייטווייליגע רוסישע רעגיערונג האָט אין איהר פּראָגראַם צווישען אנדערש אויף די פאָלגענדע פּרינציפּען.

„די אבשאַפונג פון אַלע סאָציאַלע, רעליגיעזע און נאַציאָנאַלע פאַר־פאָלגונגען״.

אַלגעמיינע שטים ־רעכט.

ווען איך האָב לעצטען אויגוסט אין פאַוט וועסט טאָראָנטאָ גערעדט צו די אידישע בירגער פון יענעם געגענד, האָב איך אויסגעדריקט אַ האָפנונג אַז דער רעזאָלוטאָט פון דער יעצטיגער מלחמה וועט זיין די באַפרייאונג פון די אידען אין רוסלאַנד פון אַלע סאָציאַלע און פּאָליטישע אונטערדריקונגען.

איך האָב אויסגעדריקט די האָפנונג אַז די אידען וועלען באַפרייט ווערען פון דער „טשערטע״ און רוסלאַנד דיזעלבע רעכטע ווי אין ענגלאַנד און אין קענערע, אָבער דאָס וואָס עס האָט מיט איינינע וואָכען צוריק פּאַסירט אין רוסלאַנד האָט איבערשטיינט אַלע מיינע האָפענונגען, די רוסישע פרייהייט פאַרשפּרעכט צו זיין פיעל ברייטער אויידער יעדע האָפנונג.

עס איז אויך אינטערעסאַנט צו וויסען אַז די פּאָליטישע און גלייכע רעכטע וועלכע די אידען באַקומען איז אַן אנערקענונג פאַר זייער לאָיאַליטעט.

די שטעלונג פון די רוסישע אידען און זייער אונטערוואָרפענקייט צו דער אוטאָקראַטיע און די פאַרברעכענס וועלכע זענען באַגאַנגען געוואָרען, איז געווען אַ צונאַב צו זייער טרייהייט.

נאָך אין 1915 האָט אונז די אידישע וועלט געזאָגט:

״דייטשלאַנדס שטרעבונג איז אַז אין רוסלאַנד זאָלען פאָרקומען אינערליכע דייסערייען און איין טהייל פון דער באַפעלקערונג זאָל אָנפאַלען אויף דער צווייטער טהייל.

און צוליעב דעם איז אין רוסלאַנד פאַרשפּרייט געוואָרען דער אנטיסעמיטיזם, מיר האָבען ניט איינמאָל געזאָגט אַז קיין פריעדען אין רוסלאַנד קען ניט זיין ביז דער שטאַרקער דייטשער איינפלוס וועלכער הערשט צווישען דער רוסישער ביוראָקראַטיע וועט ניט אויסגערייניגט ווערען, און אַז פאַר די אידען אין רוסלאַנד איז קיין האָפנונג גיטאַ ביז רוסלאַנד וועט באַפרייט ווערען פון איהר „סאַמאָדערזשאַוויע״.

דייטשעה יָם מזיק ווידעה פריי

האָט געזונקען פיעלע שיפען.

יאַנערי מערץ 31

די פּראָפעסאָרישע שיף קאַמראַן איז געכטען אנגעקומען און האָט מיט זיך גע בראַכט 285 מאַטראָזען פון געזונקענע שיפען וועלכע זענען געזונקען געוואָרען פון אַ דייטשען יָם מזיק וועלכער געפינט זיך אין די דרום וואַסערען.

דער יָם מזיק האָט שוין געזונקען אַרום 15 שיפען און ווי די גערעטעטע מאַטראָזען דערצעהלען איז דער דייטשער מזיק גוט באַוואַרנט מיט אַמוניציע און האַרמאַטען, און ער נעהט אונטער אַ נאָר וועגישען פלאַג.

צוויי ענגלישע שיפען געזונקען אַמעריקאַנער אימגעקומען.

וואַשינגטאָן מערץ 31

צוויי ענגלישע שיפען מיט פיעלע אַמעריקאַנער וועלכע זענען געווען צוויי־שען דער מאַנשאַפט זענען געזונקען געוואָרען פון דייטשע סובמאַרינס אהן וואַרנונג.

דער אַמעריקאַנער קאָנסול פּראַסט פון קווינסטאָון האָט וועגען דעם צוגע־שיקט אַן אָפיציעלען באַריכט די געזונקע אָנגעקומען פון וועגן מעלדעט דאָס וויי־טער אַדלער, דער פיהרער פון די עסט דייטשע סאָציאַליסטען האָט געזאָגט אין אפענטליכער רעדע אַז איצט אין די בעס טע געלעגענהייט פאַר די צענטראַליסטישע מעכטע נאָכאַמאָל אָנצופאַנגען אַ בעוועגונג פאַר פריעדען.

קלאָוקמאַכער סטרייק געסעטעלט

וואָס די מאַניפעקטשיערס האָבען פערהיידען.

מר. ש. קאַלהאָוסקי דער מענערזשער פון דער היגער קלאָוקמאַכער יוניאָן האָט ערהאַלטען אַ טעלעגראַמע פון מאָנטרעאַל אַז דער קלאָוקמאַכער סטרייק איז געסע־טעלט געוואָרען.

דער סטרייק האָט אָנגעהאַלטען 9 וואָכען און איז געווען אַ שטאַרק פערבי־טערטער.

אַלע קלענערע שעפער האָבען געסע־טעלט באַלד נאָכדעם ווי דער סטרייק האָט זיך אָנגעפאַנגען און זיי האָבען ווידער זיך בעפעלקערט בענעפיט רעדען.

דאָס וואָס די גרויסע שעפער האָבען געסטרייקט האָבען דערווייל די קליינע פירמעס געטהאָן ביזנעס און האָבען פאַר דער צייט צוגענומען די ביזנעס פון די גרויסע.

פון די 950 אַרבייטער וועלכע זיינען ציערשט אַרויס אין סטרייק האָבען זיך כיסלאַכווייז צוריקגעקעהרט 800 אַרבייטער און די איבעריגע זיינען געווען פאַר דער אינטערנאַציאָנאַל און פאַר דער היגער יוניאָן ווי אַזוי אַז האַלטען.

די גרויסע פירמעס זיינען יעצט אויף צרות.

דער סטרייק איז געסעטעלט געוואָר־דען אויף די פאָלגענדע קאָנדיציעס.

48 שטונדען אַרבייט אַ וואָך לויט דעם פערלאַנג פון דער יוניאָן.

אַלע איבעריגע פראַגען זאָלען געסע־טעלט ווערען פון דער אויסגעקליבענער אַרבעטס־ריישאַ באָאַרד וועלכע דאַרף בע־ריכטען ניט שפּעטער ווי דעם 1־טען יוני

מר. ה. ווייַנבערג
פּרעזידענט פון „אידישען זשורנאַל״
שיקט
נעלד קיין רוסלאַנד
לויט׳ן טאָנעס קורס
32 c.
(פאַר׳ן רובעל)
מיר שיקען אויך טעלעגראַפיש.
נעלד נעשיקט נאָך אַלע טהיילען פון דער וועלט.

קייזער ווילהעלם האָט שוין לאַנג גע־נעבען ניקאָלאַיען אַ גוטע עצה

דער פרייהייטס לויעבענדער קייזער האָט אָט גערעטהען ניקאָלאַיען ער זאָל נאָכ־גען דאָס פאָלק די גערעכטע פאָדע רוגענען.

בערלין מערץ 31

דאָס פרוזאַרטעטע איז נים געשעהען, מען האָט ערזאַרטעט אַז אין דער רעדע וועלכע דער רייכס קאַנצלער פאַרבעטט־מאַן האַלוויג וועט האַלטען פרייטאָג אין רייכסטאָג וועט ער מאַכען אַ נייעם פריע דענס פאַרשלאָג צו די עלליִים, מען האָט אויך ערוואַרטעט אַז אוים אויסצומיידען קריעג מיט די פאַראייניגטע שטאַטען וועט דער רייכסקאַנצלער אַנאָנסירען אַז דייטשלאַנד מאַדיפיצירט איהר סובמאַ־רין בלאָקאַדע אָבער פון די אַלע פרוואַר טונגען האָט זיך גאַרנישט אויסגעלאָזט דער קאַנצלער האָט טאַקע גערעדט וועגען אַמעריקאַ אָבער אין אַן אנדער פאָרמע ער האָט גערעדט אין אַזאַ פאָרמע פונקט ווי אַ צושטאַנד פון קריעג עקזיסטירט שוין צווישען אַמעריקאַ און דייטשלאַנד.

ער האָט געזאָגט:

אין עסליכע טעג אַרום וועלען די פאַרטהעטער פון אַמעריקאַנער פאָלק זיך פאַרזאַמלען אין אַן עקסטרא סעסיע פון קאָנגרעס אויפ׳ן פאַרלאַנג פון פּרעזידענט וויילסאָן צו באַשליסען אויף דער פראַגע פון קריעג און פריעדען צווישען אַמעריקאַ און דייטשלאַנד.

דייטשלאַנד האָט קיינמאָל ניט גע־האַט אין זינען צו אַטאַקירען די פאַראייניגטע שטאַטען און האָט עס אויך יעצט ניט אין זינען.

דייטשלאַנד האָט קיינמאָל ניט גע־וואָלט קיין מלחמה מיט די פאַראייניגטע שטאַטען און וויל עס יעצט אויך ניט אַבער ווי אַזוי האָט דאָס פאַסירט עס זאָל קומען צו אַזאַ צושטאַנד?

מיר האָבען ערקלעהרט די פאַראייניג־טע שטאַטען עסליכע מאָל אַז אַז אַזוי צווינגען אָנגלאַנד זי זאָל אויפגעבען איהר אונטערזעליכע, און דאָך האָבען זיי גאַר נישט געטהון אַלע אונזערע ערוואַרטונ־גען אַז פרעזידענט וויילסאָן וועט ווירקען אויף אָנגלאַנד זי זאָל אויפגעבען איהר בלאָקאַדע האָט זיך אויסגעלאָזט מיט גאַר נישט, אָנגלאַנד האָט ניט נאָר ניט אויפגע־נעמען שיפען זענען „סנאַדאַן רענדזש״ און „קריספּין״.

די סובמאַרין וועלכע האָט געזונקען סנאַדאַן רענדזש האָט אַרויפגעשיקט עטליכע דייטשע מאַטראָזען און האָבען צוגענומען פיעל פּראָוויאַנט און קופּער.

די רעגיערונג פון גאַט איז אַבגעשאַפט

לאָנדאָן מערץ 31

די עסליכע דאַרפישע פאַרטרעטער וועלכע געפינען זיך אין דער דומאַ האָבען געכטען אַרויסגעלאָזען אַ מאַניפעסט צו די פייערעס פון די דערפער

דער מאַניפעסט לעזט זיך ווי פאָלגט:

מען האָט אונז געלעהרנט אין דער קירכע און אין די דאָרף שולען אַז אונזערע הערשער זענען באַשטימט געוואָרען פון גאָט, פאַר הונדערטער יאָהרען האָבען מיר געקרעכצט אונטערן יאָך פון אויטאָקראַטיע, מיר האָבען יעצט פון זיך דעם יאָך אַרונטערגעוואָרפען, מיר האָבען איבער־געגומען די הערשאַפט און אונזערע אויגע נע הענט און לאָמיר אַזוי רעגיערען אונזער לאַנד באַשטימענדיג אַ רעגיערונג וועלכע מיר אַליין ווילען.

די בעסטע צייט פאַר פריעדען

אַמסטערדאַם מערץ 31

אַ טעלעגראַמע וועלכע איז היינט אהער אָנגעקומען פון וויען מעלדעט דאָס וויי־טער אַדלער, דער פיהרער פון די עסט דייטשע סאָציאַליסטען האָט געזאָגט אין אפענטליכער רעדע אַז איצט אין די בעס טע געלעגענהייט פאַר די צענטראַליסטע מעכטע נאָכאַמאָל אָנצופאַנגען אַ בעוועגונג פאַר פריעדען

אידען צייכענען זיך איס.

ווען מיר נעהמען אין אַנבעטראַכט אַז אין צייט פון אַ יאָהר נאָכדעם ווי די יעצטיגע מלחמה האָט אויסגעבראָכען, זענען 350.000 אידישע סאָלדאַטען גע־ווען אויף די רוסישע שלאַכטפעלדער און האָבען געקעמפט פאַר רוסלאַנד אין דער צייט האָבען זיך 400 אידישע סאָלדאַטען אַזוי אויסגעצייכענט אַז זיי האָבען באַ־קומען געאַרגעוסקע קרייצען, אין דער זעלבער צייט דאַרף מען ניט פאַרגעסען זענען 200.000 אידען געטריבען געוואָרען ווי בחמות פון דרייי דיסקריטען מיט דער גרעסטער אכזריות אום אבצוליידיגען די דיסקריטען פון אידען.

עס איז דעריבער ערפרעהענד צו זעהען אַז אַזאַ איבערגעבענהייט און טרייהייט פון אידען איז ענדליך באַלוינט געוואָרען.

דער זעלבער גייסט פון לאָיאַליטעט וועלכער האָט באַהערשט די אידען פון רוסלאַנד האָט אויך אַרומגענומען די אידישע פליכטלינגע פון פּאָלעסטינא און האָבען זיך פאַרמירט אין אַ רעגימענט וועלכער איז ניט איינמאָל געלייבט געוואָ־רען פון מיליטער עקספּערטען.

דער רעגימענט וועלכער איז באַקאַנט געווען אונטער׳ן נאָמען „דער צייר־ניסטישער רעגימענט״ אונטער דער קאָמאַנדע פון קוירנאַל י. ה. פּעטערסאָן איז פיעלע מאָל געלייבט געוואָרען און האָט באַקומען די פולע אנערקענונג פונ׳ם הויבט קאָמאַנדיר סער אייאַן האַמילטאָן פאַר די אויסגעצייכענטע אַרבייט פון דעם רעגימענט אין די דאַרדאַנעלען.

און קוירנאַל פּעטערסאָנהאָט ניט איינמאָל געזאָגט אַז די גאַנצע 29־טע דיוויזיע וואָלט געהאַט אַזעהר שלעכטען סוף ווען ניט דער אידישער מיזל קאָרפּוס וועלכער איז דאָרטען געווען דער איינציגער.

פאַלעסטינא פאַר אידען

איך האָב ניט איינמאָל געזאָגט און האָב אויסגעדריקט די האָפנונג אַז אידען וועלען באַקומען פאַלעסטינא אונטער דער פּראָטעקציאָן פון ענגלאַנד און איך זאָג עס ווידער אַמאָל טראָטצדעם דאָס מען האָט איינינע מאָל מיך פּרובירט אויסלאַכען דערפאַר.

די אידען און רוסלאַנד זענען באַפרייט, זייער פרייהייט איז געזיכערט, די טערקען זענען אַרויסגעטריבען געוואָרען פון פאַלעסטינא, די פראַגע וועלכע ווערט יעצט כלוין דעסקוטירט איז אונטער וועמענס פּראָטעקציאָן פאַלעסטינא זאָל בלייבען אונטער ענגלאַנד אָדער פראַנקרייך.

איך נעהם מיר דערויבער די עהרע פאַרצושלאָגען די רעזאָלוציע און אויס דריקען אונזער באַגייסטען צוטרויען אַז יד נייע רוסלאַנד וועט נאָך שטאַרקער שטעהן אויפ׳ן שלאַכט־פעלד און קעמפּפען פאַר איהר פרייהייט און פאַר דער אַל־מענשלעכער פרייהייט.

פאַרלאַמענט מיטגליעד גודרעהם וועלכער איז געווען דער אונטערשטיצער פון דער רעזאָלוציאָן האָט זיך ערקלעהרט פאַלשטענדיג איינשטימיג דערמיט וואָס מר. דיואַרד האָט געזאָגט.

דאָס זעלבע האָבען געטהון דער פרעמיער סער וו. הוירסט און מר. נ. ראַוועף דער פיהרער פון דער אָפּאָזיציע אויף זיי האָבען שטאַרק געלייבט די אידען.

די רעזאָלוציאָן איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען פון אַלע מימבליערער.

די אידען האָבען זייער פרייהייט אויסגעקעמפט

ה. ה. דיואַרד אין זיין רעזאָלוציע און פאַרלאַמענט ווייזט אָן אויף דעם וואָס די אידען אין רוסלאַנד האָבען אויפגעהאַלטן אינטער׳ן אַלטען רעזשים.

פאַלעסטינא פאַר אידען.

די רעזאָלוציע וועלכע איז פאַרגעשלאָגען געוואָרען פון ה. ה. דיואַרד ק. ק. מ. פ. פ. אין דער היינער לעדזשיסלייטשור צו באַגריסען די רעוואָלוציאָנערע רע־גיערונג, איז נעכטען פאַרגעקומען צו פאַרהאַנדלען, און דער פאַטער פון דער רעזאָלוציע מר. דיואַרד האָט געהאַלטען אַ גלענצענדע רעדע ווייזענדיג די באַציִהונגען פון דער געוועזענער רוסישער „סאַמאָדערזשאַוויע״ צו די אידען און די באַציִהונגען פון דער נייער רעוואָלוציאָנערער רעגיערונג צו די אידען.

אנפאַנגענדיג זיין רעדע האָט ער געזאָגט:

עס איז פאַסענד אַז די לעדזשיסלייטשור פון דער הויבט פּראָוויניץ און קענערע וועלכע האָט איהרע סעסיעס אין דער צייט ווען רוסלאַנד איז פאַר געקומען די איבערקעהרעניש זאָל באַגריסען די נייע רוסישע רעגיערונג.

קיין גרעסער זיעג אין דער יעצטיגער מלחמה איז נאָך ניט געווען ווי דער זיעג וועלכען דאָס רוסישע־פאָלק האָט געהאַט איבער אויטאָקראַטיע און דעספּאָטיזם

קיינמאָל און דער וועלט היסטאָריע האָט נאָך ניט פאַסירט אַז אַ פאָלק איבערקעהרעניש זאָל פאַרלירען אַזוי שנעל און אַזוי גלוטלאָז.

אונטער דער ענגלישער הערשאַפט האָבען מיר נעהאַט די ערפאַהרונג צו לערנען אַז דאָס גלוק און עגוויילונג פון אַ נאַציאָן היינגט אָב אין דער רע־גיערונג פון פאָלק און דאָס רוסישע פאָלק וועט יעצט אַליין באַשטימען וועלכע פאָרמע פון אַ פאָלקס רעגיערונג זי זאָל אָנגעהמען אַ באַגרעניצטע מאָנאַרכיע אָדער אַ רעפּובליק.

איין זאַך איז אָבער זיכער היינט צו טאָג אַז די אויטאָקראַטישע מאַכט און דער פּריוויליגירטער אינגלוס איז פון רוסלאַנד אויף אייביג פאַרשוואונדען.

רוסלאַנדס טאָג פון פאַרשקלאַפונג איז פאַריבער, די זאַך פאַר פרייהייט האָט געזיעגט.

רוסלאַנד האָט פון זיך אַרונטערגעוואָרפען די קייטען פון שקלאַפעריי און האָט פאַרנומען אַ פּלאַץ אַרום אונזער מיטער לאַנד און אונזערע דאַמיניאָנס אַלס איינע פון די פרייע נאַציאָנען פון דער וועלט. שטאַרקער און פיעל מעהר דע־מאָקראַטיש.

ווען דער ענגלישער פּרעמיער האָט אין דער האוז אויף קאָמאָנס גערעדט וועגען אַן עהרליכער רעזאָלוציאָן וועלכע ער האָט פאַרגעשלאָגען לעצטע וואָך האָט ער געזאָגט:

״עס איז אַ פונדאַמענטאַלער אמת אַז די יעצטיגע מלחמה איז אַ גרונד פאַר אַ קאַמפּף פאַר אַ פאָלערער רעגיערונג און פאַר פרייהייט״.

דאָס איז געווען אַ ריכטיגע כאַראַקטעריזירונג.

עס איז אַן אויסצייכענטער געדאַנק אַז די פּרינציפּען פאַר וועלכע מיר שטעהן אויף די שלאַכט־פעלדער און יאָ׳ן פון דער וועלט נעגען דער דייטשער אויטאָקראַטיע און מיליטאַריזם האָט אויך געבראַכט די פרייהייט פאַר 170 מיליאָן מענשען נאָך פריהער איידער מיר האָבען דערגרייכט דעם צוועק פון דער מלחמה.

די עטאַבלירונג פון אַ דומאַ נאָך דער רוסיש־יאַפּאַנעזישער קריעג איז פון דער גאַנצער וועלט באַגריסט געוואָרען, עס איז דאָן געווען אַ צייכען אַז בע־סערע טעג קומען פאַר רוסלאַנד, אָבער די רעאַקציאָן אין רוסלאַנד האָט מנצח געווען דעם פרייהייטס געדאַנק. דאָך זענען יענער צייט איז מיט יעדען טאָג שטאַרקער געוואָרען דעם פאָלקס איינפלוס פאַר אַ פרייהער רעגיערונג.

דערמיט וואָס אין אנפאַנג פון דער יעצטיגער מלחמה האָט די רוסישע זעלבסטהערשענדע רעגיערונג פּראָקלאַמירט פאַר פּוילען און האָט אָב־געשאַפט דעם פאַרקויף פון „וואַדקאַ״ האָט זי געמיינט אַז זי וועט אונטערדריקען דעם פאָלקס צאָרן.

אָבער די דעמאָקראַטישע פאַראייניגטע כוחות אין דער דומאַ און אין די מסטוואס איבער׳ן גאַנצען לאַנד האָבען דורכגעפיהרט דאָס וואָס פאַר דער מ[illegible] איז בלויז אַ חלום געווען.

די עקזעקיוטיווע פון דער דומאַ וועלכע איז אנערקענט געוואָרען פון די עלליִים אַלס די צייטווייליגע רוסישע רעגיערונג האָט אין איהר פּראָגראַם צווי־שען אנדערש אויף די פאָלגענדע פּרינציפּען.

„די אבשאַפונג פון אַלע סאָציאַלע, רעליגיעזע און נאַציאָנאַלע פאַר־פאָלגונגען״.

אַלגעמיינע שטים ־רעכט.

ווען איך האָב לעצטען אויגוסט אין פאַוט וועסט טאָראָנטאָ גערעדט צו די אידישע בירגער פון יענעם געגענד, האָב איך אויסגעדריקט אַ האָפנונג אַז דער רעזאָלוטאָט פון דער יעצטיגער מלחמה וועט זיין די באַפרייאונג פון די אידען אין רוסלאַנד פון אַלע סאָציאַלע און פּאָליטישע אונטערדריקונגען.

איך האָב אויסגעדריקט די האָפנונג אַז די אידען וועלען באַפרייט ווערען פון דער „טשערטע״ און רוסלאַנד דיזעלבע רעכטע ווי אין ענגלאַנד און אין קענערע, אָבער דאָס וואָס עס האָט מיט איינינע וואָכען צוריק פּאַסירט אין רוסלאַנד האָט איבערשטיינט אַלע מיינע האָפענונגען, די רוסישע פרייהייט פאַרשפּרעכט צו זיין פיעל ברייטער אויידער יעדע האָפנונג.

עס איז אויך אינטערעסאַנט צו וויסען אַז די פּאָליטישע און גלייכע רעכטע וועלכע די אידען באַקומען איז אַן אנערקענונג פאַר זייער לאָיאַליטעט.

די שטעלונג פון די רוסישע אידען און זייער אונטערוואָרפענקייט צו דער אוטאָקראַטיע און די פאַרברעכענס וועלכע זענען באַגאַנגען געוואָרען, איז געווען אַ צונאַב צו זייער טרייהייט.

נאָך אין 1915 האָט אונז די אידישע וועלט געזאָגט:

״דייטשלאַנדס שטרעבונג איז אַז אין רוסלאַנד זאָלען פאָרקומען אינער־ליכע דייסערייען און איין טהייל פון דער באַפעלקערונג זאָל אָנפאַלען אויף דער צווייטער טהייל.

און צוליעב דעם איז אין רוסלאַנד פאַרשפּרייט געוואָרען דער אנטיסע־מיטיזם, מיר האָבען ניט איינמאָל געזאָגט אַז קיין פריעדען אין רוסלאַנד קען ניט זיין ביז דער שטאַרקער דייטשער איינפלוס וועלכער הערשט צווישען דער רוסישער ביוראָקראַטיע וועט ניט אויסגערייניגט ווערען, און אַז פאַר די אידען אין רוסלאַנד איז קיין האָפנונג גיטאַ ביז רוסלאַנד וועט באַפרייט ווערען פון איהר „סאַמאָדערזשאַוויע״.

דייטשעה יָם מזיק ווידעה פריי

האָט געזונקען פיעלע שיפען.

יאַנערי מערץ 31

די פּראָפעסאָרישע שיף קאַמראַן איז געכטען אנגעקומען און האָט מיט זיך גע בראַכט 285 מאַטראָזען פון געזונקענע שיפען וועלכע זענען געזונקען געוואָרען פון אַ דייטשען יָם מזיק וועלכער געפינט זיך אין די דרום וואַסערען.

דער יָם מזיק האָט שוין געזונקען אַרום 15 שיפען און ווי די גערעטעטע מאַטראָזען דערצעהלען איז דער דייטשער מזיק גוט באַוואַרנט מיט אַמוניציע און האַרמאַטען, און ער נעהט אונטער אַ נאָר וועגישען פלאַג.

צוויי ענגלישע שיפען געזונקען אַמע־ריקאַנער אימגעקומען.

וואַשינגטאָן מערץ 31

צוויי ענגלישע שיפען מיט פיעלע אַמעריקאַנער וועלכע זענען געווען צוויי־שען דער מאַנשאַפט זענען געזונקען געוואָ־רען פון דייטשע סובמאַרינס אהן וואַרנונג

דער אַמעריקאַנער קאָנסול פּראַסט פון קווינסטאָון האָט וועגען דעם צוגע־שיקט אַן אָפיציעלען באַריכט די געזונקע אָנגעקומען פון וועגען מעלדעט דאָס וויי־

קייזער ווילהעלם האָט שוין לאַנג גע־נעבען ניקאָלאַיען אַ גוטע עצה

דער פרייהייטס לויעבענדער קייזער האָט אָט גערעטהען ניקאָלאַיען ער זאָל נאָכ־גען דאָס פאָלק די גערעכטע פאָדע רוגענען.

בערלין מערץ 31

דאָס פרוזאַרטעטע איז ניט געשעהען, מען האָט ערזאַרטעט אַז אין דער רעדע וועלכע דער רייכס קאַנצלער פאַרבעטט־מאַן האַלוויג וועט האַלטען פרייטאָג אין רייכסטאָג וועט ער מאַכען אַ נייעם פריע דענס פאַרשלאָג צו די עלליִים, מען האָט אויך ערוואַרטעט אַז אוים אויסצומיידען קריעג מיט די פאַראייניגטע שטאַטען וועט דער רייכסקאַנצלער אַנאָנסירען אַז דייטשלאַנד מאָדיפיצירט איהר סובמאַ־רין בלאָקאַדע אָבער פון די אַלע פרוואַר טונגען האָט זיך גאַרנישט אויסגעלאָזט דער קאַנצלער האָט טאַקע גערעדט וועגען אַמעריקאַ אָבער אין אַן אנדער פאָרמע ער האָט גערעדט אין אַזאַ פאָרמע פונקט ווי אַ צושטאַנד פון קריעג עקזיסטירט שוין צווישען אַמעריקאַ און דייטשלאַנד.

ער האָט געזאָגט:

אין עסליכע טעג אַרום וועלען די פאַרטהעטער פון אַמעריקאַנער פאָלק זיך פאַרזאַמלען אין אַן עקסטרא סעסיע פון קאָנגרעס אויפ׳ן פאַרלאַנג פון פּרעזידענט וויילסאָן צו באַשליסען אויף דער פראַגע פון קריעג און פריעדען צווישען אַמעריקאַ און דייטשלאַנד.

דייטשלאַנד האָט קיינמאָל ניט גע־האַט אין זינען צו אַטאַקירען די פאַראייניגטע שטאַטען און האָט עס אויך יעצט ניט אין זינען.

דייטשלאַנד האָט קיינמאָל ניט גע־וואָלט קיין מלחמה מיט די פאַראייניגטע שטאַטען און וויל עס יעצט אויך ניט אָבער ווי אַזוי האָט דאָס פאַסירט עס זאָל קומען צו אַזאַ צושטאַנד?

מיר האָבען ערקלעהרט די פאַראייניג־טע שטאַטען עסליכע מאָל אַז אַז אַזוי צווינגען ענגלאַנד זי זאָל אויפגעבען איהר אונטערזעליכע, און דאָך האָבען זיי גאַר נישט געטהון אַלע אונזערע ערוואַרטונ־גען אַז פרעזידענט וויילסאָן וועט ווירקען אויף ענגלאַנד זי זאָל אויפגעבען איהר בלאָקאַדע האָט זיך אויסגעלאָזט מיט גאַר נישט, ענגלאַנד האָט ניט נאָר ניט אויפגע־נעמען איהר בלאָקאַדע אויף דייטשלאַנד נאָר זי האָט אויך צוריקגעוויזען דייטש־לאַנדס פריעדענס פאָרשלאָג און האָט דער בריף פראַקלאַמירט אויהרע מלחמה צוועקען און דאָס איז צו פאַרביטען דייטשלאַנד

מיר האָבען זיך דאָן גענומען צו אונ־זער אונבאַרענעצטער סובמאַרין מלחמה. מיר זענען אַלע צו די עליִים, מען האָט אויך ערוואַרטעט אַז אוים אויסצומיידען קריעג מיט די פאַראייניגטע שטאַטען וועט דער רייכסקאַנצלער אַנאָנסירען אַז דייטשלאַנד מאָדיפיצירט איהר סובמא־רין בלאָקאַדע אָבער פון די אַלע פרוואַר טונגען האָט זיך גאַרנישט אויסגעלאָזט דער קאַנצלער האָט טאַקע גערעדט וועגען אַמעריקאַ אָבער אין אַן אנדער פאָרמע ער האָט גערעדט אין אַזאַ פאָרמע פונקט ווי אַ צושטאַנד פון קריעג עקזיסטירט שוין צווישען אַמעריקאַ און דייטשלאַנד.

ער האָט געזאָגט:

אין עסליכע טעג אַרום וועלען די פאַרטהעטער פון אַמעריקאַנער פאָלק זיך פאַרזאַמלען אין אַן עקסטרא סעסיע פון קאָנגרעס אויפ׳ן פאַרלאַנג פון פּרעזידענט וויילסאָן צו באַשליסען אויף דער פראַגע פון קריעג און פריעדען צווישען אַמעריקאַ און דייטשלאַנד.

דייטשלאַנד האָט קיינמאָל ניט גע־האַט אין זינען צו אַטאַקירען די פאַראייניגטע שטאַטען און האָט עס יעצט אויך ניט אַבער ווי אַזוי האָט דאָס פאַסירט עס זאָל קומען צו אַזאַ צושטאַנד?

מיר האָבען ערקלעהרט די פאַראייניג־טע שטאַטען עסליכע מאָל אַז אַז אַזוי צווינגען ענגלאַנד זי זאָל אויפגעבען איהר אונטערזעליכע, און דאָך האָבען זיי גאַר נישט געטהון אַלע אונזערע ערוואַרטונ־גען אַז פרעזידענט וויילסאָן וועט ווירקען אויף ענגלאַנד זי זאָל אויפגעבען איהר בלאָקאַדע האָט זיך אויסגעלאָזט מיט גאַר נישט, ענגלאַנד האָט ניט נאָר ניט אויפגע־נעמען שיפען זענען „סנאַדאַן רענדזש״ און „קריספּין״.

די סובמאַרין וועלכע האָט געזונקען סנאַדאַן רענדזש האָט אַרויפגעשיקט עטליכע דייטשע מאַטראָזען און האָבען צוגענומען פיעל פּראָוויאַנט און קופּער.

די רעגיערונג פון גאָט איז אַבגעשאַפט

לאָנדאָן מערץ 31

די עסליכע דאַרפישע פאַ